Ч. 6. Pocztowa należytość opłacone ryczałtem

Львів, неділя 3. лютого 1929 р.

Рік XXXI

Виходить що тижня в неділю.

Адреса редакції і адміністрації: „Свобода“, Львів, Ринок 10, II. пов.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Обєднання.

ПЕРЕДПЛАТА виносить в краю: місячно 80 сот., чвертьрічно 2 зол. 20 сот. В Америці 2 дол. річно. Зміна адреси 50 сотиків. Поодиноке число коштує 20 сот.

Телеф. Редакції: 29-41.

Телеф. Друкарні: 29-26.

Насильство чи свобода?

В Югославії (на Балкані) проголошено диктатуру. А майже одночасно в далекому Афганістані (передня Азія) король Аман-Улаг був присилуваний зректися престолу. Ці дві події звернули на себе увагу цілого світа. На перший погляд вони нічого спільного з собою не мають, бо й переворот тут і там інший і причини, які його викликали, теж інші. Адже в Югославії король Олександер власним маніфестом розвязав парлямент і скасував конституцію, а в Афганістані побідні повстанці примусили короля Аман-Улага скласти корону. Але всетаки ці дві цілком ріжні події у двох ріжних частинах світа спонукали велику світову пресу розписатися знову на тему монархії чи републики, диктатури та взагалі державного устрою і тих ріжних державно-політичних перемін, які діються за наших часів на світі.

І так, протягом останніх двадцяти літ слідуючі монархії (королівства чи цісарства) наслідком війни й революції стали републиками: Австрія, Німеччина, Росія, Китай, Греція і Туреччина. Володарі цих держав утратили престол не тільки для себе, але й цілої своєї родини (династії), бо їх „піддані“ скасували геть монархістичний лад і завели републиканський, з виборним президентом на чолі. Але скількість „королів на вигнанні“ збільшилася за той самий час (останніх 20 літ) ще й болгарським королем (Фердинандом) перським шахом і афганським падишахом (Аман-Улагом); вправді в Болгарії, Персії й Афганістані залишився і на далі монархістичний устрій, однак попередники пануючих там нині володарів мусіли „зректись“ корони; колиж дорахуємо до того вимушене зречення від престолу румунським престолонаслідником Карлом, то за 20 літ рівно в 10 монархіях зайшли устроєві або династичні перевороти, з того шість монархій стало, як сказано вище, републиками.

Очевидно, що такі переворотн є вислідом масових суспільних або національних рухів, залишаючи на боці причини, які ці рухи викликали. Правда, ці рухи бувають ріжного характеру. І так зречення болгарського короля Фердинанда було викликане міжнародними обставинами, а саме, натиском побідних держав „антанти“, які не могли вибачити Фердинандови союзу Болгарії з Австрією, Німеччиною та Туреччиною. Знову зречення афганського Аман-Улага було викликане повстанням афганських племен проти реформ, які Аман-Улаг, повернувши з подорожі по Европі, почав надто завзято вводити у своїй державі; до того долучилися інтриґи (затії) Англії. Однак здебільша монархії падають наслідком революцій, що йдуть проти насильства, яке є звязане з єдиновластям. Бо монархістичний устрій, з одним „помазанцем“ на чолі, є уже сам собою насильством, насильством волі одиниці над волею народних мас. Отже зі сказаного ясно виходить, що упадок такої великої скількости монархій протягом відносно короткого часу, був наслідком величезного зросту свободолюбивого масового руху, або іншими словами: був наслідком побіди демократичної (народоправчої) течії.

Тимчасом що бачимо? Ось протягом того самого останнього 20-літнього періоду в цілому ряді держав заведено нову диктатуру, себто таку владу, яка свою волю накидає в рішаючий спосіб цілій державі (цілому громадянству). Мало того: ця диктатура настала або в монархіях, які до часу мали бодай сякі-такі демократичні свободи, або просто таки в републиках, які чейже самою своєю назвою повинні управлятися народньою волею. І так диктатура істнує: в Союзній Радянській Републиці (диктатура комуністичної партії), в турецькій републиці (диктатура президента Кемаля Паші), на Угорщині (реґент Горті), в литовській републиці (премєр Вальдемарас), в королівстві Італії (премєр Муссоліні), в королівстві Іспанії (премєр ґен. Прімо де Рівера)), в королівстві Альбанії (король Ахмед-Зогу) і в королівстві Югославії (премєр генерал Жівкович). Деякі часописи серед держав, у яких істнує фактична диктатура, вичисляють і польську републику. Отже бачимо два цікаві явища: що диктатура може істнувати і при офіціяльному републиканському устрою та що диктатуру в монархіях можуть виконувати люде, які з династією не є звязані, — навпаки, вони диктують і самим монархам!

Ця велика скількість істнуючих у світі диктатур вказує, що поруч з демократичними свободолюбивим рухом, істнує теж сильна реакційна самовладна течія. Боротьба тих двох течій є дуже цікава і має рішаюче значіння усього світа!

Наша партія є суто-демократична. Вона є проти всякої реакції, бо бажання прав народоправства і свободолюбивість лежить у крові українського народу. Тому все те, що пишуть про „реакційність УНДА“ большевицькі і навпівбольшевицькі газети, це проста клевета! Якраз большевики є приклонниками насильства. Але завжди злодій кричить: „держи злодія“!

За правосуддя.

(Промова посла д-ра Степана Біляка, виголошена на повнім соймі дня 28. січня 1928 р. над внесенням за недовіря міністрови судівництва).

Нема для нас ніякого сумніву, що внесок на висказ недовіря міністрови судівництва Station Станіславови Царови і домагання його уступлення поставив Клюб Народовий зі своїх чисто партійних інтересів тому, що усувається спід ендецьких впливів судівництво, яке на начальних становищах було обсаджене приклонниками вшехполяків. Український Клюб прихиляється до домагання цього внеску, робить се одначе з зовсім інших причин, а саме з причин, які є вислідом прінціпового становища Українського Клюбу, що остає в тісній звязи з теперішнім положенням українського народу. Міністерство судівництва, на котрого діяльність міністер Цар мав рішаючий вплив і є за неї відповідальний, є тим міністерством, котре побіч міністерства внутрішніх справ найбільше дається в знаки українському народови.

Велика скількість **політичних процесів**, ведених проти українців, є наглядним доказом, що часто із зовсім пустих причин створюється штучно нагоду до позбавлення свободи цілого ряду осіб з усіх верств українського громадянства. Ті процеси уладжується так, що їх вислід можна з гори передвидіти. Найчастійше підтягається їх під вид **наглих судів.**

А як уладжується **лави присяглих** в окружнім суді карнім у Львові, перед котрим звичайно йдуть політичні процеси проти українців? При укладанню річної листи судді в присяглих покликується лише таких мужів довіря, які постійно і свідомо усувають з тих лист українців, а навіть і жидів, а лише виїмково допускають на показ українців. Але коли приходить до устійнення лави присяглих для поодиноких політичних процесів, тоді прокуратор усуває із неї не лише тих українців, які виїмково на неї попали, але навіть поляків, яких підозрівають о евентуальну прихильність для українського народу. Ясна річ, що так зложена лава присяглих приходить на політичні процеси найчастійше вже з гори виробленим переконанням, яким також кермується при видачі присуду.

Є й інші способи судової адміністрації щодо впливів на хід і вислід політичних процесів. І так до ведення політичних процесів, які повинні би вестися перед такими окружними судами, де на лавах присяглих засіли би бодай частинно українці, визначується **випробовании вже окружний суд карний у Львові.**

Такі делеґації львівського суду мали останніми часами місце в політичних процесах, що повинні були відбутися перед окружними судами в Коломиї, Перемишлі та Стрию.

Коли так уладжується політичні процеси, то зрозумієте, як важким є положення **політичних вязнів.** Політичними є вони хиба лише з назви, бо на ділі поводяться з ними на рівні, а часто й значно гірше, як із звичайними кримінальними злочинцями. Судьба тих жертв сучасної системи тюремництва є вам відома також з інших жерел, тож довше над ними не зупинюся. Стверджую лише, що теперішній міністер судівництва, який про судьбу їх багато довідався з візитації тюрем, нічого не зробив для їх поправи, не приложив навіть руки, щоби їх положення зрівняти з тим, яке було за царських часів б. Росії.

Не можна при тій нагоді поминути мовчанкою й **останнього амнестійного закона з 22.** червня 1928, який є твором рук міністра Цара. Цей закон і його недостачі піддано достаточній оцінці в часі соймових нарад над тою справою. Хочу доповнити її ствердженням, що багато виявив артикул 3 цього закона, який постановляє, що пускається в непамять і прощається політичні проступки, довершені на території Східної Галичини в літах 1918, 1919 і першій половині 1920 р., а свідомо поминено політичні проступки з дальшого часу до марта 1923 року, щоби мати вільну руку в переслідуванню тих українських діячів, що вели українську акцію на міжнародній арені.

А як примінює судова адміністрація амнестійний закон? По думці арт. 9 цього закона не прислугує амнестія лише за такі проступки умисного позбавлення життя чоловіка, де проступок довершено з наміру особистого зиску. Присудом окр. суду карного у Львові з 1. VI. 1926 ч. Вр. 3050/25 засуджено політичного вязня Дмитра Дубаневича за злочин вбийства з §. 140 зак. карн. на кару вязниці через 8 літ, при чім у вироці виразно устійнено, що засуджений ділав з ідейних мотивів. Той-же сам суд рішенням з 20. жовтня 1928 р. і апеляційний суд у Львові рішенням з 18. XII. 1928 ч. Д. VI 41/28 відмовили йому примінення амнестії з причини, що засуджений ділав „для особистого зиску“. Другий примір: Той сам арт. 9. амнестійного закона в точці а) постановляє, що амнестії не приноровлюється до карних проступків, довершених на шкоду польської держави, а в користь чужої держави, іншими словами амнестію слід приноровити в тих випадках, де чужа держава не мала користи. Випадком, про який я перед хвилею говорив, засуджено також українських націоналістів Івана Паславського і Миколу Ясінського за злочин головної зради з §. 58. закона карн., а їх провину означено у вироці виразно як „діяльність, що стреміла до сотворення на території польської держави окремої української держави“. Також і їм відмовлено амнестії з причини, що вони „ділали в користь чужої української держави“, хоча судовим чинникам, які відмовили амнестії, зі змісту вироку було відоме, що українська держава, про яку думали засуджені, не істнує, а тим самим не може бути предметом права.

(Кінець буде).

Польський сойм.

Засідання сойму з 22. січня ц. р. було присвячене **ревізії конституції.** Ухвалено внесення клюбу одиники, що сойм приступає до ревізії, яка має бути переведена на основі внесень, зголошених урядом або послами.

На засіданню соймової комісії закордонних справ йшла дискусія над промовою міністра закорд. справ Залеского. Промовляв між іншими д-р Дм. **Левицький,** зазначуючи, що хоч міністер урядово запевнює про свою миролюбивість, то рівночасно росте чомусь серед громадянства занепокоєння з причини поголосок про **можливісти нової війни.** Міністер запевнював про польську толеранцію (примиримість) супроти українського народу, а проте польський уряд домагався від чеського уряду **нагінки на українців** у Чехословаччині, **сконфіскував** просьбу до Союза народів в українській шкільній справі, погребав поверх **дві тисячі українських шкіл,** забрав поверх пів міліона гектарів землі для **кольоні-**

Pr. 15|29. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 10 maja 1927 poz. 396 Dzup. Nr. 45, dokonane dnia 12. styczn a 1929, przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma p. t. Swoboda“ Nr, 1—3 z dnia 13. stycznia 1929, z powodu, ze zamieszczone w tem czasopiśmie artykuły p. t. 1) „Nad czym radyw narodnyj zjizd“, 2) „Undo“ od słów.... do Tak tworyłosia, do słów: polnu zaporchu“. 3) „Miżnarodnia polityka ta Ukrajina“, zawieraja w sobie znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. b) wydać po myśli przepisu z artykułu 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — We Lwowie, dnia 19. stycznia, 1929 roku

Mayer.

стів на українській землі та **нищить українську пресу** конфіскаційними практиками.

Якими симпатіями користується міністер внутрішних справ Складковський, показалось на засіданню буджетової комісії 24 січня, коли **відмовлено йому диспозиційного фонду у висоті 6 міліонів і** скреслено багато інших подиций. На внесення польських соціялістів вставлено до буджету 200.000 зол. **на орґанізацію українського університету у Львові,** але питання, чи повний сойм на це згодиться, а ще більше питання, чи взагалі з того щось вийде, бо поляки є противні заснуванню українського університету.

На засіданню адміністраційної соймової комісії 22. січня упав внесок пс. **Целевича,** щоби висказати предсідникови комісії пос. Поляковичови **недовіря за чинну зневагу пос. Хруцького.** Опісля пос. Целевич реферував внесок пос. Сенюка (сель-роб) в справі **вбивства поліцією** Андрія Ткачика, селянина з Вишевич пов. Пинськ, домагаючись окремої комісії для розсліджения цеї справи.

Дня 25. січня ц. р. радила адміністраційна комісія над внеском посла Новіцкого, щоб знести **залежність шкільних властей і взагалі учительства від політичної влади.** Пос. Целевич вказав на **важке положення українського учительства,** яке знаходиться в повній залежности від державної поліції. Навіть ведення учителем курсу для неграмотних, устроєння аматорського представлення або заложення церковного хору вважає поліція **протидержавною діяльністю.** Політична влада переслідує на кождім кроці учителів українців, відтягає їх від громадянської діяльности і **переносить на захід.**

Опісля радила комісія над внесенням Українського Клюбу в справі знесення розпорядку президента річипосполитої з 3. березня 1928 р. Пос. **Целевич** представив, як поліція накладає **карні накази** на українське населення, зводячи з ним політичні порахунки. Масові карні накази накладалося на тих громадян, **що при виборах голосували на українські листи.** Тепер поліція карає тих українських громадян, що працюють в **читальні, кооперативі або іншій українській установі.** Комісія внеску пос. Целевича не ухвалила, але ухвалила резолюцію, взиваючу уряд, щоби право накладання наглих кар приділювано **громадській самоуправі а не поліції.**

На засіданню соймової скарбової комісії 23. січня ц. р. був внесок Українського Клюбу в справі зміни закона про **оподаткування вина і меду.** Внесок домагався, щоби продукція овочевого вина в селянських господарствах була вільна від обовязкового зголошування плянів приміщення, технічного поступовання і т. п. Внесок принято з тим, що від цього зголошення вільна продукція до 500 літрів річно.

В сенатській буджетовій комісії при розгляді буджету міністерства публичних робіт промовляв сен. **Децикевич** (Укр. Клюб), звертаючи увагу на покривдження краю, заселеного українцями, при **реґуляції рік і гірських потоків.** Українські повіти мають найгірші **дороги** і найпоганіші **мости,** понищені ще від війни. Населення нарікає на **дорогові оплати** (рогачки і т. п.), які справедливо уважає здебільша шиканою. Щодо відбудови краю то до нині сотки тисяч українських селян живуть **без даху над головою.** Найпершим обовязком уряду є усунути ці страшні наслідки війни.

На повнім засіданню сойму 28. січня ц. р. читано проект закона про **ратифікацію пакту Кельоґа.** Після бурливої дискусії проект відіслано до комісії закордонних справ. Опісля приступлено до внесення вшехполяків в справі висловлення **заяви недовіря міністрови справедливости** Цареви за нарушення конституційного права про неусування суддів. Міністер Цар усунув президента найвисшого суду і президентів апеляційних судів. Іменем Українського Клюбу промовляв пос. **Біляк,** заявляючись за недовірям для міністра. (Його промову подаємо окремо.) Внесення упало.

ОРҐАНІЗАЦІЙНИЙ РУХ.

Повітовий Народній Зїзд в Бродах.

Дня 10. грудня 1928 р. відбувся в Бродах Повітовий Народній Зїзд партії Обєднання, в якому взяло участь 190 делеґатів і делеґаток з усіх громад повіту.

Про політичне положення говорив посол *Вислоцький,* який дав також звіт з праці послів Національного Обєднання, на соймовій арені, пояснив програму й ідеольоґію партії та плян праці на майбутнє. В дискусії забирали голос Федір Радкевич, Іван Войтович, Северин Левицький і ін. Внесення на висловлення повного довіря Українській Парляментарної Репрезентації, а зокрема дотеперішньому голові Повітового Народнього Комітету, послови Вислоцькому перейшло одноголосно.

По вписі нових членів до партії слідував вибір ширшого Повітового Народнього Комітету, до якого увійшли представники з кождого села повіту по одному, а з міста Бродів 6 членів. На засіданню ширшого Пов. Нар. Комітету дня 31. грудня м. р. вибрано Повітовий Народній Комітет в числі 7 членів і 3 заступників. Головою став вдруге посол Олександер Вислоцький, заступником голови п. Северин Левицький з Бродів, секретарем п. Гриць Павлюк з Бродів, скарбником п. Роман Кочержук з Черниці. Рішено отворити Повітову Народню Канцелярію до ведення орґанізаційних справ в повіті і для правних порад, які буде уділюватись безплатно членам партії.

Повітовий Народній Зїзд в Мостисках.

Дня 17. грудня м. р. відбувся Повітовий Народній Зїзд судового повіта Мостиска. Реферат про політичне положення та про діяльність Укр. Парл. Репрезентації виголосив пос. д-р Степан *Біляк.* По рефераті виязалася жива дискусія, в якій забирали слово численні присутні делеґати, а посол д-р Біляк давав відповіди і вияснення на ставлені запити. Опісля приступлено до вибору Повітового Народнього Комітету. Головою Комітету став о. крилошанин Андрій Пшепюрський, парох Старяви, його заступником д-р Лев Кульчицький, адвокат в Мостисках, секретарем п. Теодор Кокоруз, канд. адв. з Мостиск. В склад Комітету увійшло 8 найповажніших громадян повіту.

Дня 31. грудня м. р. відбулося перше засідання нововибраного Комітету, на якому о. Андрій Пшепюрський зложив звіт з Народнього Зїзду. На засіданню порішено отворити в найблищому вже часі Народню Канцелярію для правних порад і ведення орґанізаційної партійної роботи в повіті. В справі Повітової Народньої Канцелярії розіслано до всіх громад відповідний обіжник.

ЦЕРКОВНІ ЧИНИТЬБИ.

Новий закон про удержування церков у Галичині.

Польський сойм підготовляє новий закон в справі чинитьб на цілі католицької церкви в Галичині. Головні постанови цього закону такі:

Кошти будови й удержання церкви і прихідства (мешкальних і господарських будинків) мають бути покривані передовсім з майна і доходів церкви. Якби тих доходів не було, то патрон церкви і парохіяни будуть зобовязані до таких чинитьб: 1) набути ґрунт під церкву, 2) вибудувати церкву, 3) направляти церкву, оскільки видатки на це не перевисшають квоти 1.500 зол., 4) уладити цвинтар, 5) справити внутрішнє і зовнішнє уладження церкви, 6) вибудувати прихідство або понести третину коштів його перебудови.

Всі інші видатки, напр. утримування парох. будинків і церкви а також церковної служби, обезпечення від огню та кошти направи прихідства, як що вони перевисшають суму 1.500 зол. одноразово, буде покривати церква з власних доходів.

Патрон буде обовязаний покривати шесту часть видатків. Решту видатків будуть покривати парохіяни, а також правні особи, що мають в области парохії маєтки і підприємства.

В кождій парохії буде утворений парохіяльний надзір з пятьох членів, себто пароха, патрона і трьох осіб, вибраних парохіянами. Голова надзору буде вибираний зпоміж парохіян.

Розклад видатків на парохіян має відбуватися при їх співучасти на конкуренційний розправі, в якій братимуть участь: а) епископський ординаріят, б) патрон церкви, в) повновласники парохіян по одному на кождих 500 мешканців, г) особи, що на основі свого правного титулу зобовязані до чинитьб на цілі церкви. Основою до розкладу тягарів на парохіян буде сума плачених податків.

Владою, що наглядає над діяльністю парохіяльних надзорів, буде староста і воєвода.

Після ухвалення цього закона будуть знесені всі дотеперішні правні приписи, що обовязують в цій справі у воєвідствах львівським, тернопільським, станиславівським і краківським. Покищо над проектом цього закона радить адміністраційна підкомісія, отже до його ухвалення ще далеко.

В роковини зєдинення.

Святочні засідання у Варшаві і Львові.

В домівці Українського Соймового Клюбу у Варшаві відбулося 22. січня ц. р. святочне засідання Української Парляментарної Репрезентації при участи також послів української радикальної партії, безпартійних та послів Білоруського Клюбу. Засідання відкрив пос. д-р Д. Левицький, а пос. Д. Палїів виголосив реферат про значіння історичного акту з 22. січня 1919 р., яким дві українські республики обєдналися в Київі в одну державу.

З того самого приводу відбулося в суботу, 26. січня ц. р. святочне засідання Екзекутиви УНДО, членів Центрального Комітету партії, сенаторів, послів Обєднання і представників преси. Засідання відкрив коротокою промовою голова партії д-р Дм. Левицький, віддавши поклін борцям, що погибли за кращу долю народу. Опісля д-р Гижа виголосив реферат про акт з 22. січня 1919 р., пояснюючи причини, за для яких цей акт не мав тревалих наслідків в історії українського народу.

Про громадські торги.

Від дня 15. грудня 1927 р. обовязує новий польський промисловий закон з дня 7. червня 1927 р. Четвертий розділ того закона говорить про громадські торги (базари). Ті постанови промислового закона відносяться як до торгів міських, так і сільських громадах. На основі тих постанов громади, які хотіли би, щоби і в них відбувалися чи постійні торги, чи одноразові ярмарки, можуть добитися цього права.

Які бувають торги?

Громадські торги діляться на: 1) малі торги (звичайні, тижневі) 2) великі торги (повітові, воєвідські, відпустові, ярмарки).

Малі торги відбуваються відповідно до місцевої потреби. Торговий оборот на них обмежується до земелплодів, домашніх звірят, з виключенням звірят більших (як коні, рогата худоба), до предметів поживи всякого рода, до господарського рільничого знарядя та предметів, яких витворюванням займається доокола лічне населення. На внесок громадської ради староство, як промислова влада першої інстанції, може дозволити і на продажу інших предметів.

З того бачимо, що малі торги мають на меті заосмотрювати місцеве населення в поживу та господарські і рільні знарядя. На великих торгах вільно продавати всі предмети, якими торгується на великих торгах, а крім цього взагалі всі предмети вільного торгового обороту, хиба, що окреме торгове упраўнення обмежує торговий оборот до певного рода товарів, як приміром худоби, збіжа і т. п. Не є предметом товарового обороту приміром вироби тютюневі, вироби алькоголеві, ліки і т. п. З природи річи слідує, що великі торги відбуваються рідше, раз чи кілька разів до року.

Де відбуваються громадські торги?

Промисловий закон говорить лише про промислові торги, себто про торги, що відбуваються в тих забудуваннях і на тих місцях чи площах (майданах), які громада для тої цілі достарчить і уладить, як торговицю, і то в днях і годинах, устійнених торговим правильником, ухваленим громадською радою і затвердженим промисловою владою.

Як і де має громада старатися про надання права відбувати торги?

Право відбувати малі торги надає староство, як промислова влада першої інстанції, право відбувати великі торги надає воєвідство, як промислова влада другої інстанції.

Громада, що старається про право відбування торгів, має долучити до прохання проєкт, як гадає відбувати їх, себто місце і час, а також проєкт торгового правильника. При підборі часу слід уважати, щоби вибраний час не перешкаджав відбувати дооколаличних торгів, бо в тому випадку влада має право відкинути прохання. Від відмовного рішення промислової влади громадська рада має право в речинці чотирох тижнів зробити відклик до вищої інстанції, яка вирішує остаточно справу.

Хто має право продавати і купувати на громадських торгах?

Кождому вільно брати участь в торзі, продавати і купувати всі товари, яких оборот не є обмежений постановами закону. Такі товари, котрих торговля є застережена для тих, що мають концесію, вільно на торгах продавати лише особам, що мають таку концесію.

Громаді вільно побирати оплати за уживання торгових уладжень (льокалів, стійок і т. п.) на основі закона з дня 11. серпня 1923 р. про тимчасове упорядкування громадських фінансів.

Посол Волод. Целевич.

З діяльности Українського Клюбу.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ,

внесені в соймі від дня 15. січня до 22. січня ц. р.

В справі безправного замкнення керниці в селі Плетеничі старостом з Перемишлянах, воєв. Тернопіль.

В справі безправного толерування І-клясової школи в селі Лучинці, кольонія пов. Рогатин, воєв. Станиславів.

В справі дактилоскопійних практик, управлюваних державною поліцією в повіті добромильськім.

В справі неаґідного з законами обіжника староства в Борщеві дня 3. липня 1926 р. і поведінки староства по думці того обіжника.

В справі відшкодування власникам

ґрунтів громади Шидлівці пов. Копичинці, воєв. Тернопіль, з причини втрачених ґрунтів по думці постанов риського трактату.

В справі несправедливого виміру маєткового податку на Петра Ганиша і Василя Манастирського, мешканців гр. Кійданів, пов. Бучач.

В справі здержання виплати емеритури Миколі Хлопецькому воєвідською командою державної поліції у Львові.

В справі переслідування протиалькогольного руху старостою в Бережанах п. Кочинським.

В справі катихетури греко-кат. обряду при 7-клясовій школі в Рожнітові, пов. Долина.

В справі конфіскати вступної статі „Наше десятиліття“ в „Учительському Слові“ за січень 1929 р.

В справі ґреко-кат. свят в польськім війську.

В справі громадських виборів в громаді Макиш новий, пов. Ярослав.

Соймові внесення від 15. до 22. січня 1929.

В справі доповнення розпорядку Президента Річипосполитої з дня 3. грудня 1927 р. (Д. У Р. П. з дня 14. грудня 1928 р. ч. 110.) про мисливське право.

В справі траґічних випадків в громаді Батятичі, пов. Жовква воєв. Львів, дня 11. січня 1929 р.

В справі доповнення статті 22. закону про мірничих присяглих з дня 15. липня 1925 р. (Д. Р. П. ч. 97 і Д. У. Р. П. 1928 р. ч. 46.).

В справі новелізації ст. 82. розпорядку Президента Річипосполитої з дня 6. лютого 1928 р. про устрій судів.

Внесення в сенаті.

В справі траґічних подій дня 11. січня 1929 р. в громаді Батятичі, пов. Жовква, воєв. Львів.

Несподіваний зворот.

В справі осушення Полісся.

Як відомо, польський уряд рішив осушити величезні мочаристі простори над рікою Припетю (на Поліссю), так звані пинські болота, щоби перемінити їх в урожайні поля та сіножати. Вже минулого року вставлено до буджету на ту ціль велику суму, а в новім буджеті призначено на те 1 міліон 600 тисяч золотих.

Тимчасом учені землезнавці кажуть, що з тої роботи може бути мала користь. На їх думку осушення Полісся може вправді дати під управу нові великі простори землі, але рівночасно великі простори на північ від пинських болот, що стоять тепер під управою, можуть перемінитися в пустарі і піски, коли забракне їм води. Тому вчені домагаються, щоб окрема комісія розслідила ще раз цілу справу, заки приступиться до осушення Полісся, бо можна кинути в багна величезні суми й стратити більше ніж зискати.

Сталім наші серця, йдімо все вперед, піднімаймо тих, що впали на шляху відродження — Українських Інвалідів!

З румунської займанщини.

Українське населення відживає.

Румунський парлямент радить тепер над новими законами, що мають перетворити Румунів в европейську державу. Так бодай хочуть нові міністри. Однак це ледви їм вдасться, як не дістануть заграничної позички. А з позичкою йде якось тупо. На домагання заграничних банків новий уряд підвисшив уже й податки, а позички все таки нема. В парляменті заговорило кількох румунських політиків і про українців. Але те, що вони сказали, свідчить, що румуни так само ворожо настроєні проти українців, як і передтим. Один посол відважився навіть образити український нарід. І ніхто не станув у нашій обороні, хоч там є трьох українських послів.

Акція українських громад на Буковині за привернення української мови навчання у школах поступає дальше. Вже сто кільканайцять громад зажадало української мови навчання а кількадесять громад зажадає в найблищому часі.

Рівночасно зачався на Буковині також рух за основуванням а властиво відновлюванням українських читалень, що перед війною були в кождім селі. Досі вже кільканайцять громад відновило в себе українську читальню. Взагалі національна свідомість українського населення, мимо гнету румунської влади не ослабла і шукає виходу в орґанізації українського життя.

Новий румунський уряд обіцяв провірити всі кривди, заподіяні населенню при переводженню земельної реформи.

Тому українська нац. партія збирає тепер по буковинських повітах відомости про кривди українського населення при переводженню земельної реформи за останніх 10 літ.

За сусідський мир.

Справа підписання пакту Кельоґа.

Радянський уряд предложив польському урядови такий спосіб підписання пакту (умови) Кельоґа в справі удержування мирних зносин. Оба уряди підписують протокол за посередництвом уповажнених осіб. Після підписання радянський уряд вишле запрошення до Фінляндії, Естонії, Литви та Румунії, щоби прилучилися до протоколу. Держави, що прилучаться до протоколу, зобовязані предложити пакт Кельоґа до затвердження своїм парляментам. Мировий протокол входить в життя з хвилею виміни ратифікаційних (затверджуючих) нот між інтересованими державами. Польський сойм вже занявся справою затвердження мирового пакту.

Тимчасом литовський уряд затвердив уже пакт Кельоґа, а румунський заявив, що затвердить тоді, коли більшовики зречуться раз на все Бесарабії.

Проти більшовицької диктатури.

Масові арештування в Радянщині.

В Радянщині діються річи, що свідчать про розклад радянської влади. Проти більшовицького диктатора Сталіна (ґенерального секретаря комуністичної партії), підноситься щораз більше негодування не тільки серед широких народніх мас, але й в самих московських верхах. Всі його ненавидять, але терплять, одні зі страху перед ним, а другі зі страху перед тим, що наступилоб після його упадку. Бунтуються проти нього більшовики і праві, що хотілиб погодити більшовицькі порядки з вимогами практичного життя, і ліві, що хотять вдержати чисту комуністичну ідею, скупану в морю людської крови, та накинути її цілому світови.

З правими Сталін вже упорався, усунувши їх провідника Бухаріна з головства комуністичної партії та розігнавши його прихильників на чотири вітри. Тепер Сталін береться до лівих. В Москві, Ленінґраді, Харкові, Київі та інших містах арештовано кількасот троцкістів, себто прихильників Троцького, яким закидують не тільки опір владі, але й намір викликати державний переворот. При ревізії мали викрити у них докази, що вони готовились до збройного повстання. Про самого Троцького доносять, що він утік зі свого заслання в Туркестані і перебуває тепер за границею, де має зорґанізувати німецьких і анґлійських комуністів. Цікаве, що між арештованими є багато українців, між ними Шумський, якому закидують страшний злочин — український націоналізм!

Рівночасно з тим, коли більшовицькі провідники жруться між собою і винищують себе, бунтується населення. Особливо незадоволене селянство. Голод, господарські труднощі, безробіття, дорожнеча і брак товарів, обезцінення радянських гроший — все те фермент, який довівби в іншій державі швидко до загального перевороту. В Радянщині населення, виховане віками під царським обухом, є дуже терпеливе і буде ще довго стогнати під більшовицькою диктатурою.

За королівську владу.

Аман-Улаг проти Габіб-Улага.

Домова війна в Афґаністані обернулась в користь давного короля Аман-Улага. Самозванець на королівськім престолі Габіб-Улаг, звичайний опришок, що знищив усі культурні установи в столиці краю, стратив послух навіть серед повстанців і взагалі не здібний правити. Він сам неграмотний і казав позамикати школи в Кабулі. Населення відвернулося від нього і є прихильне до Аман-Улага, котрий відкликав своє зречення з королівського престолу і збирає війська, щоби розправитись зі самозванцем. Всі полудневі племена згуртувались під командою Аман-Улага. Кажуть, що вже розпочався похід на Кабул і що прийшло до бою між прихильниками Аман-Улага і Габіб-Улага. По Аман-Улаговім боці є між убитими двох німецьких офіцирів, що були військовими інструкторами. Значить, він користується підмогою більшовиків і німців, а тимчасом Габіб-Улага навіть Анґлія не хоче попирати, воліючи мати когось іншого на його місци.

По останнім вістям побідні війська Аман-Улага станули вже під самим Кабулом, а тимчасом більшість населення проголосила столицею держави місто Кандагар.

Бездомні діти в Радянщині.

Наслідок більшовицького ладу.

Доскульною язвою Радянщини є велике число бездомних дітий. Родичі цих дітий згинули в часі революції або виреклися їх і кинули на поталу долі, як це у більшовиків стало звичаєм. Більшовицька влада робить облави на ці бездомні діти, щоби примістити їх у захистах і ріжних заведеннях, однак малі волоцюги стараються звичайно вирвати спід чужої опіки і волять продовжати нужденне, але свобідне життя.

По обчисленні комісаріяту освіти на самій Україні арештовано 11 тисяч таких волоцюгів у віці до 14 літ, що жили з жебранини або крадіжи. Більшість тих дітий хора на ріжні недуги. Найгірше стоїть справа з бездомними дітьми в Москві, Ленінграді та в інших більших містах. По селах, де родинне життя ще не знищене так більшовицькими реформами, тих дітий мало.

В справі непринятих державних службовиків.

Дня 5. січня ц. р. відбули відпоручники українського Т-ва „Взаїмна Допомога“ у Львові, панове: Дмитро Колісник, Микола Керик, Микола Андрейчук і Тома Гаврилів під проводом посла д-ра Степана Біляка конференцію в Дирекції державних залізниць у Львові з презесом Дирекції п. Прахтлем-Моравянським і директором Виділу д-ром Клодніцким в справі зльокавтованих (непринятих до служби) залізничих службовиків. Оба представники Дирекції залізниць заявили згідно, що внесені службовиками подання тепер розглядаються і будуть узгляднювані в міру вільних місць, при чім відповідно до одержаного розпорядку міністерства комунікації в першу чергу мають узгляднюватися подання етатових службовиків і тих, що оплачували провізійний фонд.

Тому, що таке становище Дирекції залізниць не вдоволяє вповні домагань зльокавтованих службовиків, рішено скликати віче зльокавтованих і емеритів, на якому буде вибрана делеґація для безпосереднього предложення цьої справи міністерству комунікацій у Варшаві.

ЗІ СВІТА.

Італійське військо в Африці звело бій з повстанцями місцевих племен. На 10 убитих і 20 ранених італійців впало 208 убитих повстанців.

Харчева скрута в Радянщині зростає. Влада завела хлібні карточки, без яких не можна дістати хліба.

Державна рада Німеччини приняла проєкт закона, що ратифікує пакт Кельоґа. Проєкт переслали парляментови.

Американський міліярдер Форд закладає в Радянщині фабрику самоходів, що може виробляти 100 тис. возів річно.

Югославянський король підписав закон про ратифікацію пакту Кельоґа.

НОВИНКИ.

— **Другий раз судять.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові розпочалась 28. січня ц. р. нова розправа проти Василя Атаманчука і Івана Вербицького, засуджених уже раз в справі убивства шкільного куратора Собінського. Найвисший суд у Варшаві зніс присуд смерти на обох обвинувачених, а затвердив тільки присуд за злочин державної зради і шпигунство. Атаманчука боронить адв. д-р Ст. Шухевич, Вербицького адв. д-р В. Старосольський.

— **440.000 зл. для безробітних.** Міністерство праці й суспільної опіки переказало воєвідським урядам в Лодзі, Кельцях, Львові і Станиславові 440.000 золотих на проживлення безробітних в часі зими. Розуміється, що ті гроші призначені тільки для міських робітників, бо безробітними людьми по селах ніхто не журиться.

— **63 тисяч еміґрантів до Німеччини.** На польсько-німецькій нараді в еміґраційнім уряді у Варшаві рішено, що до 1. квітня ц. р. до Німеччини може виїхати 63.000 рільничих робітників.

— **Страйк лісових робітників в Перегінську** скінчився побідою страйкарів у числі кількох тисяч. Робітники дістали 10-процентову підвишку платні (домагались 15 проц.) та ріжні полекші.

— **Богацтво української землі.** В селі Дашаві, пов. Стрий, відкрили величезні засоби земного ґазу. Акційна спілка Ґазоліна рішила побудувати аж до Львова рури, якими буде доставляти ґаз для промислового ужитку.

— **Залізнича катастрофа.** На стації Ягольниця, п. Чортків, наїхали на себе два тягарові потяги, наслідком чого розбилось кілька ваґонів і погиб машиніст Мик. Ягелович.

— **Арештування адвоката.** У Львові арештовано адвоката д-ра Станислава Правна за спроневірення 30.000 долярів. Він був заступником самоходових фабрик і займався також вироблюванням позичок по банках. Вів розгульне життя і понатягав своїх клієнтів на великі суми, фальшуючи векслі. Коли вже не було виходу, зробив сам проти себе карне донесення до суду. Страти потерпіли через нього головно жиди.

— **Як злодії хотіли вкрасти хрест?** Два злодії в Косові, Кош і Бітковський рішили вкрасти золотий хрест, вживаний при свяченню води на Йордан. В тій цілі Бітковський скрився перед водосвяттям у полонці, під ледом і там ждав, аж хрест пірне у воду. Вирвавши з рук священика хрест, почав плисти попід лід до другої приготованої полонки, де ждав Кош. Зацікавлені луговики почали рубати лід і шукати за хрестом. Здивовані найшли трупа з хрестом у затиснених зубах. Бітковський заціпенів від студени, не допливши до полонки. Тимчасом Кош, не знаючи нічого, пустився рікою напроти товариша і попав у руки луговиків.

— **Самовбийство з причини податку.** Один масар в Люблині утопився в місцевій ріці. На картці, яку найдено на березі, він написав, що відбирає собі життя з жалю до податкового уряду, котрий не дав йому полекші в плаченню податку.

— **Що вже крадуть!** В Татаринові, пов. Рудки, кількох парубків украло 5 возів з кіньми на шкоду м.сцевих господарів. Трьох з них зловлено в лісі, де хотіли накладати дерево, щоб його продати, за іншими шукає поліція.

— **Троє дітий вдусилось.** В хаті Петра Дашковського в Підбірцях, коло Львова, запалився дідух підчас неприсутности старших. Від диму подусилося троє дітий у віці від 1 до 3 літ.

— **Вовки.** В селі Іваничах, пов. Здолбунів, вовки вхопили 8-літнього хлопця, що йшов до школи. В Малишках, пов. Кремянець, вовки загризли 18-л.тного парубка, як вертав з громадського уряду.

— **Довкола світа.** Німеччина будує новий корабель „Цепелін“, яким можна буде облетіти докола землі. Доси найбільшу дорогу роблено Цепеліном з Европи до Америки. Новий Цепелін буде готовий на весну і в літі полетить він через Сибір до Японії, дальше через Великий океан, північну Америку і назад до Европи. Участь в подорожі возьме також кількох пасажирів, але за солені гроші.

— **Щаслива держава.** Уряд пвінічно-американських Зединених Держав має таку надвишку в державних доходах, що рішив звернути горожанам податок у висоті 126 міліонів.

Економічні вісти.

Тoрговельний недобір Польщі.

На основі обчислень статистичного уряду торговельний недобір Польщі за 1928 р. виносить 855 міліонів золотих. Значить, о таку суму перевисшає довіз заграничних товарів вартість вивезених товарів з Польщі.

Пашпорти подешевіють.

Скарбова комісія польського сойму радила над обниженням оплат за заграничні пашпорти. Рішено, що на виїзд за границю горожанин Польщі має мати пашпорт, виставлений політичною владою і важний на два роки для необмеженої скількости виїздів. Оплата за пашпорт виносить 10 швайцарських франків (17 зол. 20 сот.) Пашпорти для робітників, еміґрантів, що їдуть шукати праці, та для людий, які предложать свідоцтво незаможности, є вільні від оплат.

Новий пашпортовий закон, якщо буде ухвалений обома законодатними тілами, обовязувавби вже від 1. квітня ц. р.

Цло від соломи.

Щоби в Польщі не зростав брак паші, заведено вивозове цло від соломи, січки і полови у висоті 5 зл. від 100 кґ. Без цла можна вивозити солому за границю тільки за окремим дозволом міністра скарбу.

Вартість давного обезпечення.

Віденські часописи повідомляють, що в половині лютого пічнуться переговори між Польщею і Австрією в справі австрійських асекураційних товариств, які на основі мирового договору можуть бути в Галичині лише десять літ. При тій нагоді означать вартість давних асекураційних поліс.

Цло від яєць.

Від 1. липня ц. р. буде обовязувати розпорядок в справі вивозу яєць з Польщі. На основі того розпорядку від кожних 100 кґ. яєць, вивожених за границю, треба заплатити 200 зл. цла. За окремим дозволом міністерства скарбу вільні від цла будуть яйця, які вивозять зареєстровані підприємства або орґанізації продуцентів.

З Рідної Школи.

Пригадка в справі сьогорічного календаря

В минулому році розіслали ми 40.000 ілюстрованих стінних календарів на 1929 рік, не числячи календарів розісланих Кружкам „Рідної Школи“ і другим установам. На розісланих з ріжними українськими часописами 40.000 чеків на прислання жертв за одержані календарі звернуло до Головної Управи Рідної Шк. по день 24. січня 1929 р. заледво 5.379, отже позерх 34.000 чеків досі не використано.

Хто спізнився з висилкою датку за одержаний календар Рідної Школи, зволить зробити це негайно, бо Товариство мало цим разом виїмково більші видатки з причини знищення першого накладу в часі відомих крівавих листопадових подій у Львові, і ті видатки мусить покрити.

З огляду на те, що напливають все нові замовлення на календарі, просимо тих Громадян, у яких назбиралося з ріжними часописами більше число наших календарів, щоби їх не марнували а негайно в доброму стані звернули на адресу: Рідна Школа у Львові, Ринок ч. 10.

Головна Управа Рідної Школи.

З господарської практики.

ПОПІЛ І ДЕРЕВНА САДЖА.

Сільські господарі палять звичайно деревом. Але дуже мало є господарів, котрі розуміють, що відпадки з дерева є цінним навозом. Висипають це добро на смітник. звідки розносить його вітер. Попіл надається на сіножати. під ярину, овочеві дерева і т. п., бо має фосфор і вапно, значить, ті самі чинники, які купуємо в штучних навозах, як каініті і томасині. Тому треба його збирати і переховувати в сухому місци, а на весну вжити в городі або на луці. При чищенню коминів вибираємо саджу, котра є також дуже добрим навозом, бо має ті самі чинники, що попіл з домішкою азоту. Саджу треба вживати на компостову купу і добре її переробити, через що вартість компосту дуже піднесеться. Попіл і саджа з камінного вугля або коксу не надаються на навіз, бо мають трійливі шкідники. Зате добре висипати ними стежки на подвірю, присипаючи зверху ріняками або піском.

Позір місто і повіт Львів!

Перші Установчі Загальні Збори Повітового Союза Кружків „Рідної Школи“ у Львові відбудуться ві второк, 19. лютого ц. р. в год. 3. пополудні у Львові, в салі бібліотеки „Просвіти“ (Ринок ч. 10, І. поверх) з таким дневним порядком: 1) Отворення зборів відпоручником Головної Управи „Рідної Школи“. 2) Реферат про завдання Повітового Союза Кружків „Рідної Школи“ у Львові. 3) Усталення числа членів Ради і їх заступників. 4) Вибір голови й членів Ради і їх заступників. 5) Внески, запити і т. д.

По думці §. 39. статута право рішаючого голосу і вибору мають делеґати всіх Кружків „Рідної Школи“ на области міста і повіту Львова на кождих 25 членів даного Кружка 1 з тим, що Кружок без огляду на можливо низше число членів мусить мати найменше одного відпоручника, а кождих 12 членів нової 25-ки уважається за нову 25-ку. Один Кружок може мати найбільше 10 делеґатів. В ціли вибору делеґатів на отсі Перші Установчі Загальні Збори Повітового Союза Кружків „Рідної Школи“ у Львові скличуть всі Кружки „Рідної Школи“ на области міста і повіту Львова Надзвичайні Загальні Збори. Делеґати являються на Загальних Зборах Повітового Союза Кружків „Рідної Школи“ з писемними повновластями від свойого Кружка. Пасивне право вибору мають усі члени „Рідної Школи“ замешкалі у Львові і у львівському повіті. Якщо в год. 3. пополудні не буде на салі статутом вимаганого числа делеґатів Кружків (бодай половини делеґатів приналежних Кружків), то в год. 4. пополудні відбудуться Перші Установчі Загальні Збори Повітового Союза Кружків „Рідної Школи“ у Львові в тій самій салі і з тим самим дневним порядком при якомунебудь числі членів.

Головна Управа „Рідної Школи“.

ДОПИСИ.

МІЗУНЬ СТАРИЙ ПОВ. ДОЛИНА. (Протиалькогольний рух). В нашім селі переведено в 1928 р. протиалькогольний плебісцит, держачись всяких формальностей, приписаних законом. Проти коршми голосувало 824 людий, за коршмою не віддано ані одного голосу. Село лежить серед лісів, де молодіж заробляє багато гроший, але й пропиває їх. Треба, щоби всі села в околици заборонили продажу алькогольних напитків, бо плебісцит в одній громаді не багато поможе.

Гр.

КОШЛЯКИ ПОВ. ЗБАРАЖ. (Самоуправа в практиці). Громадська рада знайшлася у нас в руках поляків і хрунів, хоч село майже чисто українське. Війт, вибраний панами, робить, що вони йому кажуть. Був уже двічи караний судом за розбій, але дальше урядує. Рада ухвалює буджет, який йому подобається, а ти, селянине, плати! Фір для стаціонованого швадрону достарчає, скількиб не хотіли ; то по ціні 3.91 зл. за 20 км. їзди і то болотом, хоч добре знає, що належиться по 50 сотиків за 1 км. От маєте заплату, чесна громадо, що не держалась як слід при громадських виборах, а тепер памятайте, як хто служить громадській справі!

Свідомий.

СТУДІНКА ПОВ. КАЛУШ. (Свято „Просвіти“). Наше село святкувало ювилей „Просвіти“ дня 16. грудня, концертом в громадськім домі. Виступав хор мішаний і мужеський, зложений з членів місцевої читальні і відспівав удачно 14 пісень укладу Леонтовича, Стеценка, Кошиця і Лисенка. Деклямували дуже добре Матій Козак (Каменярі), Йосиф Мелимута (Розрита могила), Дизьо Чорнеґа (Ювилей „Просвіти“) і І. Козоровський (Учися дитино). Вступне слово виголосив місцевий парох о. М. Чорнеґа. Свято закінчилося відспіванням національного гимну. На святі був цілий час командант постерунку з Долпотова, не відомо чи з поручення староства, чи з власної пильности.

ГОЛОСКОВИЧІ ПОВ. БРОДИ. (Свято „Просвіти“) Дня 23. грудня ц. р. відсвяткувало і наше, до війни темне і закапаплене, село свято „Просвіти“ силами місцевої читальні і тов. „Луг“. Свято зачалося промовою пароха о. Іляріона Фенчиського, по чім були відчити Івана Данюка про історію тов. „Просвіти“ у Львові і Михайла Були про значіння освіти для селянства, переплітані трьома деклямаціями, молодших і старших хлопців та гарними хоровими піснями. По відспіванню пісні „Боже великий єдиний“, висвітлено кінові образи. На дар „Просвіти“ зібрано 20 зол.

ПЕЧЕНІЖИН. (Нижчі пани проти вищих). Як відомо, польський уряд рішив знести печеніжинський повіт. Однак повітові панове не дуже то хотять усунутися з тепленьких і гонорових місць. Вони скликали 6. ц. м. віче, щоби домагатися від уряду задержати повіт в цілости. Референт д-р Фрайделіс старався переконати селян - рільників, що їм потрібно повіту. В імени присутних селян п. Кузик заявив, що повіт для них є лише тягарем, як це ствердив сам польський уряд. А коли сказав ще кілька терпких але правдивих слів на адресу панів, то вони счинили такий рев, що бесідника перекричали. В голосованню селяни переголосували. Віче, що мало домагатися задержання печеніжинського повіту, винесло зовсім противну резолюцію. — **Селянин.**

КОРЧИН ШЛЯХОЦЬКИЙ ПОВ. СКОЛЄ. (Занедбане село). Ріжні бувають села, але такого як наш Корчин шляхоцький нема мабуть в цілій Галичині. Десь люде орґанізуються, до розуму приходять, а в нас все навиворіт. Всьо спить, аж хропе! Ні читальні, ні кооперативи! Свого часу молодші, розумніші одиниці хотіли взятися до праці, хотіли зрушити село зі сну. Та ті старші, що мають голос в селі, не допустили до жадної праці. В останніх часах деякі приступили як члени до каси, яку засновують в Корчині руст. Пізніше зажадали наші, щоби тамтейша кооператива заснувала „на шляхті“ свою філію. І вложили чимало гроша. Всі обіцювали горнутися, підперти свою кооперативу. Та на обіцянках скінчилося. Правда, кращі, свідоміші люде купують в кооперативі, але є „хруники“, що дальше лізуть до Іцка. Буває навіть таке, що деякі старші люде ходять по хатах та намовляють своїх приятелів, щоби всі йшли до чужих, а не до філій. І навіщо здалися гарні слова, взиваючі до єдности, які почули ми на анкеті від о. Козака і проф. К. Корчинського? Так шляхтичі не повинні робити. Подивіться на Корчин руст. Як там все в порядку! Не допустіть до того, щоби від 1. лютого забрали від вас філію!

ПОМЕРЛИ:

Д-р Мирослав Здерковський, адвокат у Перемишлянах, помер дня 30. січня ц. р. в 7-мій год. рано на удар серця в Перемишлянах у 54-ому році життя. — В. Й. П.!

До відома Бучаччини.

З уваги на соймову буджетову дискусію всі заповіджені мною справоздавчі віча в бучацькому повіті відкладаються на пізнійше. По 15-ім лютого ц. р. порозуміюся з Повітовим Народнім Комітетом Бучаччини щодо речинців віч.

о. Леонтій Куницький,
посол.

Всі що покінчили

Школу і курси Торговельної Школи Тов. „Просвіта“ у Львові (вул. Корняктів), зволять у власнім інтересі подати школі свої адреси і становиска. — **Управа.**

Ціни у Львові.

29. січня 1929.

Збіже. Пшениця двірська 46.25—47.25, селянська 43—44, жито 33.50—34, ячмінь бров. 34.50—35.50. на мливо 28—29, овес 31.75—32.75, гречка 37.50—38.50, просо 43.50—44.50, конюшина 150—170, сіно 18—20, солома 8—9.

Гроші. Дол. ам. 8.88, канад. 8.82, чеські кор. 0.26, австр. шілінґ 1.25, лей 0.05, франц. франк 0.34, швайц. франк 1.71, ф. штерл. 43.50, червонець 17.50—18.50.

Ціни шкірок за штуку: куна 115—125, тхір 27. лис 63, вивірка 5, крет 1, борсук 13, вовк 65, крілик 9 за кґ. Шкіра вола і ялівки 2.70, з корови 2.30, теляти 14 за штуку.

Сміш .е.

У АДВОКАТА.

— Приходжу до пана меценаса за порадою. Мій сусід Стефан вибив мені два зуби!

— Алеж то дурниця! Змусимо його заплатити Вам відшкодування.

— Шкода, бо він не жиє..

— Як то?

— Бо як драбуга дав мені в лице, я не витримав і його забив.

У ВОРОЖКИ.

Молода дівчина каже обурена: Що? я маю стати жінкою робітника? Чи ви здуріли?

Ворожка: Може панна хоче, щоби за марних 10 грошів я виворожила князя?

В ШКОЛІ.

Отже від тепла всьо розширюється, а від зимна?

Ученик: Всьо корчиться, пане професор!

Учитель: Добре! Дай мені який приклад!

Ученик: Дні в зимі є коротші ніж в літі.

НАЙКОРОТША ДОРОГА ДО ПЕКЛА

— А скажи мені, через що можна дістатися до пекла?

— Через податки.

— Що ти плетеш?

— Бо тато каже, що через ті податки чоловіка дідько візьме.

ЖИВИЙ ПРИКЛАД.

— Кажуть, що секвестратора Мачульського за піянство зі служби прогнали. А він в костелі до „братства тшезьвосьці“ належить...

— Що з того, що належить. Він власним прикладом показує людям, до чого доводить горівка!

Оголошення.

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає Ол. Кузьма. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок ч. 10.